

Consciència de país

Josep Pont és, des del 1999, el president de la Diputació de Lleida. La seva gestió s'ha caracteritzat per l'entusiasme i el compromís amb les terres de Ponent. Tres fites exemplifiquen a bastament aquest compromís: la recuperació de l'estany d'Ivars, la creació de l'Orquestra Simfònica Julià Carbonell i la declaració de Patrimoni Mundial de les esglésies de la Vall de Boí.

La cultura és l'aparador dels polítics. Una entelèquia que no es prenen massa seriosament però que els garanteix sortir a la foto. Hi ha, però, excepcions. El president de la Diputació de Lleida, el convergent Josep Pont, va arribar a la política a través de la cultura. I això marca. L'alcalde de Bellpuig (Urgell) s'entusiasma amb projectes pels quals pocs col·legues apostarien. Dos exemples del seu mandat: la creació de l'Orquestra Simfònica Julià Carbonell i la recuperació de l'estany d'Ivars, artificialment dessecat en temps del franquisme. Encara hi ha un altre, diguem-ne, tret que el caracteritza: la convicció que som més de sis milions, malgrat el famós eslògan publicitari. Pocs polítics amb càrrec s'atreveixen a defensar el que Joan Fuster va anomenar Països Catalans. I ell n'és un. Té consciència de país, encara que això ja no estigui de moda. Li ve de raça. És nebot del que fóra bisbe de Castelló Josep Pont i Gol, una figura clau de la transició. I, a més, coneix de primera mà la complexa realitat del País Valencià perquè és la terra de la seva dona.

El 1999 va accedir a la presidència de la Diputació. Un dels reptes que es va proposar va ser que la institució es convertís en el que anomena "catalitzador del territori". Un ajuntament d'ajuntaments des del qual s'ha preocupat per les línies de ferrocarril com la de la Pobla de Segur i la de Manresa, les instal·lacions que han de potenciar el turisme, l'aeroport d'Alfés, el Consorci del Montsec... Josep Pont en parla amb la boca plena. Després de patir durant tants anys el centralisme de Madrid, aquest

lleidatà ni s'emmiralla en Barcelona, com tan sovint acostuma a passar, ni es tanca al seu despatx de la capital del Segrià. Lleida és més gran, i més rica. No li agrada parlar de província, tot i el seu càrrec, però defensa la necessitat d'un desenvolupament racional de les comarques de Ponent. És a dir, que s'aplica allò tan repetit del reequilibri territorial. La biga a l'ull propi abans d'assenyalar la brossa que tanta nosa fa, de vegades, quan es veu a la capital catalana.

Amb aquesta amplitud de mires va començar el mandat viatjant cap al nord, cap al Pirineu, cap a la vall de Boí, més concretament. Bé, de fet, primer va haver d'anar a les antípodes, perquè va ser a Austràlia, on la UNESCO va incloure en la selecta llista del Patrimoni Mundial les esglésies romàniques de la Vall de Boí. Va ser un procés llarg i difícil que va endegar el seu predecessor, Josep Grau. El resultat, segons Pont, es pot resumir en dues paraules: "Èxit rotund." D'ençà de la declaració, no sols ha augmentat espectacularment el nombre de visitants, sinó, el que és més important, "els veïns, que abans havien estat molt reticents amb les mesures protectores, ara són els primers a defensar aquest patrimoni". Pont admet que de vegades s'han d'adoptar mesures que poden ser impopulars, "però nosaltres hem adquirit uns compromisos amb la UNESCO que són la millor garantia de futur per a la Vall de Boí". Arribar tard té avantatges. Als anys seixanta, quan el *desarrollismo* va fer malbé tants quilòmetres de costa, aquesta vall xica, com l'anomenen els seus habitants, era pràcticament verge.

Fent balanç d'aquests anys al capdavant de la Diputació de Lleida, Pont no pot estar-se de parlar de l'Orquestra Simfònica Julià Carbonell. És un melòman confès, però no tan sols ha estat la passió per la música el que el va empènyer a donar suport a aquest projecte. "A Lleida hi ha dos grans conservatoris i infinitat d'escoles de música, però cap sortida per a un músic professional." A Pont li dolia que tants intèrprets lleidatans amb qualitat haguessin de marxar. "Tothom ens deia que muntar una orquestra simfònica és molt difícil i molt car, però ja hem fet un any i hem actuat al Liceu, o sigui que fins i tot hem pogut exportar aquesta orquestra i esperem continuar fent-ho arreu dels Països Catalans." El primer que es va fer és buscar l'aixopluc d'una fundació. Si la formació depenia exclusivament de la Diputació es corria el risc que tot se n'anés en orris per un canvi de govern, o per un reajustament pressupostari, però l'orquestra "ha de quedar, independentment de qui sigui el president".

Els temps del "per Lleida ja està bé", una expressió molt, massa, repetida en temps no gaire llunyans, han passat a la història. "Quan jo era petit, anàvem a Barcelona i ens quedàvem meravellats. Ara és molt diferent. Ja no hi anem amb complex d'inferioritat, sinó que aprofitem els avantatges de tenir una gran ciutat amb tants serveis molt a prop, però som conscients que és Barcelona la que ve cap a nosaltres." El tercer cinturó industrial ja ha arribat a l'Urgell i la Segarra, per no parlar dels barcelonins, els turistes més fidels a les comarques de Ponent. "Tenim qualitat de vida, bones comunicacions, una renda per capita alta..." I això que el TGV no acaba d'arribar. El futur es presenta engrescador, més encara quan sigui realitat l'altre gran projecte del seu mandat, que Pont qualifica de "regal": la recuperació de l'estany d'Ivars. Només els més grans recorden el que va ser el llac més gran de Catalunya, per sobre del de Banyoles. Es va dessecar als anys seixanta, amb el visticplau del règim. Es pretenia convertir les més de cent trenta hectàrees que ocupava en un productiu arrossar que no va reeixir. Va ser un negoci ruïnós, perquè no és igual buidar

L'alcalde de Bellpuig i president de la Diputació de Lleida, Josep Pont, és dels pocs polítics amb càrrec que s'atreveixen a defensar el que Joan Fuster va anomenar Països Catalans.

una piscina que assolar una de les zones humides més importants d'Europa. A cop de decret, però, l'estany va acabar plantat de fruiters. A les comarques veïnes hi havia un sentiment de recança. "Quan l'alcalde d'Ivars, Ramon Maria Guiu, va parlar de recuperar-lo, tothom se'n va riure, però jo vaig tenir clar que era una gran idea." No tan sols per motius nostàlgics. Si l'estany tornava a tenir aigua, els beneficis ambientals i tu-

ristics compensaven totes les dificultats amb què es pogués ensopegar, que en van ser moltes. "Però estic molt satisfet d'haver aconseguit que dies abans que el Tribunal Suprem ens autoritzés a expropiar les terres s'hagués arribat a un acord amistós amb el cent per cent dels propietaris." La recuperació de l'estany d'Ivars ja no fa riure. És una realitat.

Anna Sàez